

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЮНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XXXVII.

Ч. 164. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 17 липня 1930.

VOL. XXXVII.

No. 164.

Jersey City, N. J., Thursday, July 17, 1930.

THREE CENTS

ВІДКРИЛИ НІБИТО ТАЙНИЙ ДОГОВІР.

ПЛЯНУЮТЬ НОВІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ.

ВАШІНГТОН. — Сенатор Рід, один з противників договору про морські зрушення, виступив у сенаті з промовою, в якій подав текст відкритого нібито тайного договору між великими морськими державами в справі морських зрушень.

Заява сенатора збрала деяку сенсацію в палаті, але скоро показалося, що цей нібито тайний договір це тільки брулоновий начерк договору, який американськими представниками на початку конференції.

Тепер противники договору збираються класти до резолюції до договору нові застереження про «свободу моря».

НЕВДОЛЕННЯ СЕРЕД ФАРМЕРІВ.

ВАШІНГТОН. — Ріжні фермерські організації добираються від уряду ріжних зарад у клопотах, які мали тепер обісти американського фермера. Самий уряд стверджує, що ціни фермерських продуктів дуже низькі.

Сенатори з фермерських стейтів теж добираються зарад для фермерів, але ні сенатори ні фермерські організації не годяться на ніякий план. Один похваляють президента за його veto на закон про вирівнювання, а другі якраз похваляються за такий закон. Одні хвалять президента за його приказ федеральній фермерській раді не купувати збіжжя, а другі далі цього добираються.

РОЗБІЖНІ ПОГЛЯДИ НА ПОЛІТИКУ УРЯДУ.

ВАШІНГТОН. — Двох конгресменів рівночасно приготувало свої заяви до номінації в «Конгресові Рекорді», і обидві заяви відносяться до тої самої справи, до політики теперішньої адміністрації. Заяви собі діаметрально протилежні. Конгресмен Вернс з Тенесі в своїй заяві п'ятому федеральний уряд за марнотратство публичного гроша, а конгресмен Вільям Вуд з Індіани хвалить уряд за небувалу ошадність. Перший є демократом, другий республіканцем.

УРЯД ХВАЛИТЬСЯ ВІДКРИТТЯМ ВИНОВНИКА ПОЖАРУ В КІНГСЛЕНДІ.

ВАШІНГТОН. — Тайні агенти федерального уряду кажуть, що вони знайшли чоловіка, який є винником виходу амуції, що скоїлася дня 11. сінця 1917 року в Кінгсленді, в стейті Нью Джерсі.

Має ним бути Теодор Возняк, а доказом його вини має бути те, що при його виростанні почався пожежний, що він сечас по виходу паросту втік, що він ховався ці всі роки та наразі виринув у товаристві адвокатів, обороняючи німецькі інтереси в Америці. Його найдено в Толер Лейк, Нью Джерсі. Американські аскурації компанії домагаються від Німеччини звороту 14 мільйонів доларів, які вони заплатили за амуцію, втрачену підчас виходу в Кінгсленді. Претенсії зприводу виходу на Блек Там, що случився в липні 1916 р., виносять 11 мільйонів доларів.

ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА НАД АДМІНІСТРАЦІЄЮ НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРКУ. — Республіканський дорадчий комітет ньюйоркського повіту домагається від Рузвельта, губернатора ньюйоркського стейту, скликання надзвичайної сесії стейтової легіслатури для розслідування корупції, котра вкралася в адміністрацію міста Нью Йорку, а котра виходить на верха шораз новими скандалами в ріжних департаментах адміністрації.

Губернатор не дав відповіді.

КОНГРЕСОВЕ СЛІДСТВО НАД КОМУНІЗМОМ.

НЬО ЙОРКУ. — Конгресова комісія, покинана до розслідування комуністичної діяльності в Америці, почала вже свої ньюйоркські переслухання. На перший день свідками були суперінтенденти кількох ньюйоркських публичних шкіл, у котрих має ширитися комуністична пропаганда.

З з'ясування свідків показується, що тут робиться богацько галузь знечужа. Комуністи не мають у школах найменшого впливу. Деколі збаламутили дитину, що приїхала з Європи, але діти, вироджені тут, без виинку відірвали на цю пропаганду. Цей вплив різко відбивається від надзвичайних зусиль, які комуністи роблять у цілі добуття собі впливу серед молодіжні американських шкіл. Вини видають лаякі дитини, ведуть завзяту дрозганду, але те все зводиться нішачо.

Свідки були від вражаним, що комуністичні агенти добре заосетрені в гроші, та виказували свої здогадки, що гроші йдуть з Москви.

КАТАСТРОФА НА НАДЦІННІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

НЬО ЙОРКУ. — На стації надземної залізничної на перехрестю вулиць Вест Бродвей та Чамберс Стріт здарився у виторок коло год. 6.45 четвером два особові поїзди. Обидва поїзди були дерев'яні. Підчас катастрофи пошкоджено 18 осіб.

СТІБНУВ У ВОДУ З ВИСОЧИНИ 115 СТИН.

Швед Седенберг стрибнув у воду з міста Біла Стоктольму з височини 115 стин. Йому товариші жертвували скакали пірнути з міста, а він, не доводячи, а саме до того, щоб бути в супроводі товаришів поїхав на міст. Шасало «викупавшись», він вернувся до дому на зливання тих, що пригладали його винюков.

КОНГРЕС ТОВАРИСТВ ПРИЯТЕЛІВ ЛІГ НАЦІЙ ПРОТИ ПОЛІТИЧНИХ ПЕРЕСЛУХАНЬ НА РАДЯНСЬКИМ УКРАЇНІ.

14-тій конгрес Товариства Приятелів Ліг Націй у Женеві ухвалив між іншими резолюцію з протестом проти політичних переслухувань на Радянській Україні та в інших союзних республіках. Конгрес стверджує, що політичні переслухування в РСР викликають у всьому світі почування глибокого обурення проти поступовання большевицького уряду, який приновлює на Радянській Україні методи брутального терору та кровавого гнєту, що суперечить елементарним почуванням людської свободи. Збори протестують святочно проти тих методів большевицького уряду, які осуджує весь світ, а які загрожують мирним відносинам між народами. Резолюцією цю ухвалили на внесення української делегації, в якій склад увійшли ректор українського університету в Празі проф. Яковлів, проф. університету С.-Петербургу та голова Гол. Ради Української міграції проф. Шульгин.

КОМУНІСТИ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ЧЕРНІЦЬКІХ.

За мітрологією ридизмів лежить уліця Домініка, яка веде до гарного ярмарку Домініка, котрий спадає з трох боків досить стрімко вниз. З гори видно Прут з околечком. Стрімкі спади засаджені парковими деревами. По них ведуть штучні, добре удержані вулиці. У цьому парку продовжується червоноцвітка публіка, якийчохий свіжий воздух. Від довшого часу відомо, що там свої власні комсомольці, щоб молоді комуністичні хлопці й дівчата з вірочками на шалочках і олягах. Незамітно від поліції троляни вони собі пізнають вечери бої у палках промове большевицький рай. У ліях околиць мешкає багато українців. Між ними большевицький й український молоді не раз доходить до біяків, які хоробрі большевицькі ратуляються етещо. Дня 19. червня збралося в поті в 11. годині поверх 20 комсомольців і напали несподівано на двох українських студентів, Бубі, Микитюка й Рудольфа Голіча, як вони виходили з парку. Большевицькі молоді дожилися на цих студентів з пожуки, завдаючи кілька легких ран Голічу, а Микитюка та Рудольфа, що вони поранили, що його мусіли відізнати заради до шпиталю, де його оперували. Люде, що бачили ці біяки, не могли боронити нібито, бо напасники було багато. Большевицькі били українців, а Ручини, засліплені безмежним шовінізмом, адринували місцевих українських, большевицьких, невинних горюжани, большевицьких. — (Нас)

МЕК ДОНАЛДА ВІДДАНО В РУКИ АДВОКАТІВ ТОМІ МУНІ.

Братиморська поліція пустила на волю Джона Мек Доналда, останнього свідка проти Томі Муні, з тим, що він має бути під оком адвокатів Томі Муні. Адвокати хотіли би його взяти (як виключено до Каліфорнії на переслухання, але Мек Доналд хорій і не може сечас ітати в таку далеку дорогу. Стеті Каліфорнії записали, що заляпати усіх свідків перевезення Мек Доналда.

У НЬО ЙОРКУ СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ ПЛАНУЄ ВЕЛИКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ В СПРАВІ ТОМІ МУНІ.

СТІБНУВ НА БЕНКЕТІ 400-ЛІТТЯ БЕРЕЖАН.

Місто Бережан видало обід з нагоди свого 400-ліття і 125-ліття тамової гімназії. В обід тим узяв м. і участь капітан Б. Лезуновський полку зі Львова. М. Мавеський. Були там і Бр. Ем. Чаплінський, асольвант прав і власник майна, резервний офіцер, що є тек командантом округу спільного союзу. До Чаплінського приступив кап. Мавеський і вадаря його дівчи в ліне. Чаплінський відповів, що він безборонний і чести своєї боронити не нахне. Тоді кап. Мавеський з віддаді двох кровів вистрілю в Чаплінського в груди. Куля прошила легені та вастрігла в хребті. Чаплінського відвадили до шпиталю. Кажуть, нібито Чаплінський сказав якісь образливі слова про п'яні, що були на бенкеті, а п'яні Мавеський неспостачно боронити їх чести. Інші кажуть, що Чаплінський нездійсний обиджується жіноц, бо це лагідна людина та джентельмен.

ДЕ ЗБЕРАЮТЬСЯ.

По звістках з Будапешту Ю. Костяшин перевелити у приспіненому темпі Фортіфікаційного союзу малярського кордону. Приновлюють там систему бетонних фортець на віддаді кілометра, з гарматами й машинними крісами. У тім лаїю малих твердін помішню найкращі сербські і хорватські поліції.

ЕСПАНІЯ ПРОТИ ПАНЕВРОПИ.

Дня 27. червня еспанський уряд вручив французькому послові відповідь на писмо Бріана в справі Паневропи. Еспанія не може вступати в жадні паневропейські союзи, тому, що має свої колонії в Америці й паневропейська федерація ослабила впливи Еспанії в Америці. Еспанія може виходити тільки в такі звязки, які не є звернені проти Америки.

КАСІРА Я ВОЗНІЖ ЗАМКНУЛИ В СЕФІ.

До Банку Ганьольового в Лодзі закралося 6 бандітів. Впусти їх банківий післанець Юнг у полудне, коли возний Гофман пішов на обід. Коли в 3 год. вернувся, бандіти знамали його шаураки. Тесаме зробили і з другим возним, Ревельським. Потім розбили парфуну касу та взяли з неї 1700 доларів. Коті вечером прийшов у банк касир Пшедльський, згоді відірвали йому ключі, отворили сеф, узяли відтам 70,000 зол., затигнули до сефу кас. Пшедльського, возних Гофмана й Ревельського й затраснули за ними двері. Вечером бандіти відіхали автом. Приватних сховків бандіти не розбили. Втрапили банкірське аскурації не т-во, бо банк був обезпечений. Коли одні із директорів банку, Калінінський, прийшов в 10 год. веч. у банк, переконався, що німа там ані возного Гофмана, який тоді поспішно відкрити. Став переслідувати банк і побити, що замкнули сеф, а банкір, що замкнули сеф, затраснені. Побитомених поліція приступила до умишлення замків із сефу. Було не легко, бо найшли другі ключі. В 2 год. веч. узяли касу і в обох возних і сефу. Досі арештували лише возного Цибульського, підозрюючи його за бандітами. Банківий післанець Юнг утік з бандітами. Про млада він банк повідомив поліцію. В Польщі та в кордоні.

АЛЬБАНСЬКІ УВІВ ІТАЛІЙСЬКОГО СТАВІНЦІ.

Італійський війний старшина, інструктор воєнної школи в Шіроку, Осені Шістці, підказав до міста Скутарі згину, смертельно поранений революційною кулею. Слідство виявило, що цього старшину застрів фанатичний ворог Італії, воєк альбанської армії Ісідор Гроздаль, якого арештовано.

І В ШВАЙЦАРСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ БІЮТЬ.

На днях у швайцарському парламенті прийшло до сварки між комуністичним послом і послом католицької фракції. Комуніст називав католиків «буржуазією» і за те католиків ударив його в лице. Послом католицької фракції вперше перервав.

З НОЖИМИ НА ВЧИТЕЛІ.

У швейцарській школі Швейцарський учень кинув в учителя та революційним учителем і поранив їх в те, що не хотів мати відати на сексуальні теми.

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЄГИПТІ.

17 УБИТИХ І 400 РАНЕНИХ, МІЖ НИМИ 11 ЄВРОПЕЙЦІВ.

АЛЕКСАНДРІЯ (Єгипет). — Бувший прем'єр-міністр єгипетського уряду, Нагас Паша, врядив двогодинну «спокійну» демонстрацію в пам'ять тих, котрі загинули в боротьбі за конституцію. На його фюлак предідалися націоналісти, які з зрештою розбачили криваві демонстрації проти Європейців. 11 Європейців тяжко побито; між ними одва дівчина знаходилась при смерті, а італійський хлопчик уже помер від побиття каміннями, коли він пригладив демонстрації.

Нагови Єгипті-націоналісти розгромили багато склепів Європейців та їхніх домів. Поліція не могла спинити ворохоби, поки не прибули війська з Каїра. Нагови старалися зруйнувати й спалити головне поштове управління, але їх до того не допустили.

Заворушення ці вважаються найсерйознішими від 1919 року, коли також відбулося демонстрації під проводом Загула Паші, підомого націоналістичного вождя. Безпосередньо причиною останніх заворушень стало розв'язання єгипетського парламенту після того, як єгипетська делегація в Лондоні не могла прийти до порозуміння з урядом Мек-Доналда.

За один день, 15 липня, вбито 17 осіб та пошкоджено 400, а між ними 50 поліцей. Поліція кійка разів стріляла в натовпи демонстрантів. Європейці укриваються під захист поліції та війська.

РОЗВІЗАЛИ ПАРЛЯМЕНТ.

ГЕЛЬЗІНГ-ФОРС (Фінляндія). — Іза обтерукції соціал-демократичних соймових послів проти закону по боротьбі з большевицькими, який уже був ухвалений в третьому читанні союму, президент розв'язав сойм. Вибори до нового сойму мають відбутися в перших двох днях жовтня.

НЕБУВАЛО ВЕЛИКА ПОЗИЧКА.

МОСКВА (СССР). — Щоби переверсти в житті патиліний план розбудови індустріалізації, радянський уряд проголосив нову внутрішню позичку в розмірі двох мільярдів рублів. Уряд закликає селянство та робітництво «добровільно» підписуватися на цю позичку, яка має бути закінчена за три місяці.

ТРОЦЬКИЙ ЗНОВУ ХОРІЯ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Секретар Троцького заявив преси, що чутки про те, що Троцький дістав візу на вїзд до Франції, неправди. Троцький тепер знову захворів так, що не може їздити.

НЕВДАЧА ПРИ ЗБОРІ ВРОЖАЮ.

МОСКВА (СССР). — Газета «Правда» констатує, що цього року не буде рекордного рекорду врожаю врожаю. Зпочатку врожай зобов'язав гарний на півдні Росії, середній в центрі, а між ними трохи нижче середнього. Та підчас жнив на півдні падають великі дощі, що затримують косячню. Крім того бракує відновного транспорту, особливо на великих колективних фармах, та невідома організація збору врожаю приводить до того, що збіжжя залишається на дощі й гниє.

Це же одна негативна сторона поспішної колективізації та невміння організувати великі господарства.

ІНДУСЬКО-МАГОМЕДАНСЬКА БОРОТББА.

ЛОНДОН (Англія). — Відомості з Індії падають, що заворушення й боротьба між Індусами та магомедами в Східному Бенгалію значно більша ніж зпочатку здавалося. Туди вислано спеціальні війська, щоби припинити криваві сутички між цими двома релігійними групами населення Індії. Сутички почалися з того, що натовп магомедин прийшов до одного Індуса, котрий позичав гроші на веселля і деякі його довжикни почали вимагати обміну своїх векселів так, що за 100-долларовий свій вексель вони видають новий на 35 доларів. Після того, як Індус відмовився виконати ці джогання, магомедедали спалили й розграбували його дім. Потім вони напали на інших Індусів, а з того поведла кривава боротьба між ними в районі на схід 150 миль.

ГІНДІВЦІ В ОБОРОНІ «ШТАЛЬГЕЛЬМУ».

БЕРЛІН (Німеччина). — В пруських містах, які знаходяться під антантською окупацією, наступили великі заворушення, бо стало відомо, що президент Гінденбург не віддає їх підчас свого обізду зв'язаних районів. Причина такого поступання президента та, що в Пруссії розв'язано союз бувших фронтонних воїнів «Штальгелль», якого нинішнім президентом є Гінденбург.

Всі націоналістичні та інші організації можуть в Пруссії публічно виступати зі своїми протестами й своїми окремими стромами аж «Штальгелль» цього права позбавлений. Президент Гінденбург заявляє, що він не може ставити в таке полюбуюче положення організації, яка одне в собі тх, що кровю боронили свою батьківщину.

